

Finančné aspekty združovania podnikov

prednáška z podnikových financií

Ing. Ľudovít Šrenkel, PhD.
Ing. Marián Smorada, PhD.

Spracované podľa: Vlachynský a kol.: Podnikové financie

1

Štruktúra prednášky

- združovanie podnikov,
- formy podnikových združení,
 - združenia na základe dohody,
 - združenia na základe kapitálového prepojenia.
- fúzie podnikov.

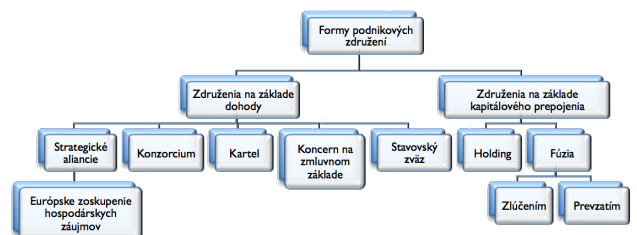
2

Združovanie podnikov

- interný rast
- externý rast

3

Formy podnikových združení

4

Združenia na základe dohody

Strategické aliancie

Jednoznačnejšie definované formy spolupráce so skupinami z okolia podniku, najmä s dodávateľmi a zákazníkmi. Ide o voľné sieťové štruktúry spojené informačnými väzbami. Podstata strategického partnerstva spočíva v tom, že jestvuje dohoda o spoločných záujmoch a o spôsoboch ich presadzovania. Partneri pritom zostávajú právne aj ekonomicky nezávislí.

5

Združenia na základe dohody

Konzorcium

Ide o združenie ekonomických subjektov s cieľom spoločne realizovať projekt, ktorý presahuje finančné možnosti alebo únosnú mieru rizika jednotlivých členov združenia. Vedením agendy (finančnej a účtovnej) spoločnej aktivity býva na základe dohody poverený jeden z účastníkov. Ten v stanovených intervaloch predkladá ostatným vyúčtovanie. Konzorcium vytvárajú napr. aj banky pri poskytovaní veľkých úverov.

6

Združenia na základe dohody

Kartel

Je zmluvnou dohodou zúčastnených subjektov rešpektovať isté, spoločne odsúhlasené podmienky pri vykonávaní niektorých oblastí ich podnikateľskej činnosti. Môže sa členiť na:

- výrobný,
- odbytový,
- kondičný,
- cenový,
- syndikát.

Vo všeobecnosti bývajú pod prísny dohľadom protimonopolných úradov príslušných krajín.

7

Združenia na základe dohody

Koncern

Združenie právne samostatných podnikov, ktoré podliehajú spoločnému vedeniu. Riadením je poverený buď jeden zo združených podnikov, alebo si účastníci vytvárajú spoločný riadiaci orgán ako samostatný právny subjekt. Koncern ako celok nemá právnu subjektivitu. Na zmluvnom základe združuje podniky, ktoré nie sú kapitálovo prepojené a ich spojenie vyplýva z ich slobodného rozhodnutia. Sú pomerne málo časté, častejšie je spojenie na základe vzájomnej kapitálovej účasti.

8

Združenia na základe dohody

Stavovské zväzy

Spájajú subjekty s cieľom presadzovať ich spoločné záujmy. Môžu mať formu komôr (Komora komerčných právnikov, Komora audítorov, Komora daňových poradcov, Obchodná a priemyselná komora...), hospodárskych a zamestnaneckých zväzov (Združenie mladých podnikateľov Slovenska, Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení, Asociácia podnikových finančníkov, Zväz účtovníkov a pod.)

9

Združenia na základe kapitáloveho prepojenia

Združenia holdingového typu

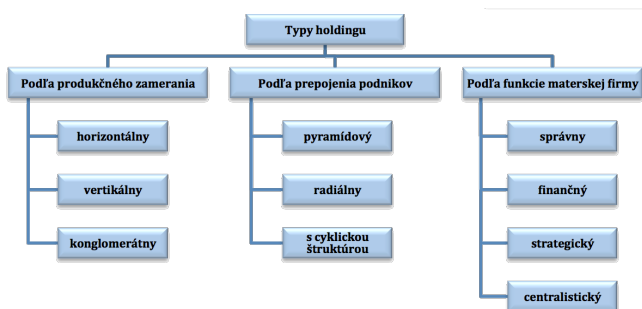
- charakterizované združením podnikov previazaných kapitálovými účasťami,

Fúzie podnikov

- spojenie dvoch a viacerých podnikov do jedného ekonomického a právneho celku.

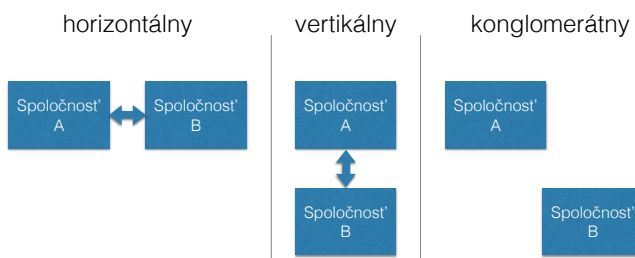
10

Združenia holdingového typu

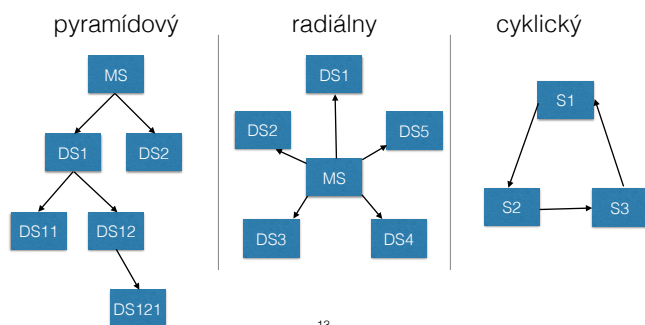
11

Združenia holdingového typu

12

Združenia holdingového typu

13

Združenia holdingového typu

Podľa funkcie materskej spoločnosti:

správny holding – MS plní prevažne funkciu správcu portfólia akcií,

finančný holding – hlavnou funkciou MS je zabezpečovanie finančných zdrojov na rozvoj holdingu,

strategický holding – MS cielavedomo riadi dcérske spoločnosti, formuluje ich spoločné strategické ciele,

centralistický (operatívny) holding – najužšie spojenie, v ktorom materská spoločnosť rozhoduje o všetkých závažnejších otázkach združených podnikov.

14

Združenia holdingového typu

Finančné otázky ku vymedzeniu kompetencií v rámci holdingu:

- spôsob stanovenia úloh finančných plánov a kontrola ich realizácie (MS stanovuje plány a hodnotí ich plnenie, MS iba hodnotí plnenie cieľov, kombinácia),
- prerozdelenie finančných prostriedkov medzi MS a DS (nenávratné, návratné),
- konkretizácia služieb vykonávaných vedením holdingu pre dcérske spoločnosti.

15

Fúzie podnikov

Fúzia je proces, pri ktorom sa dva podniky, resp. viac podnikov s právnou subjektivitou spája do jedného **ekonomického a právneho celku**.

Pri fúziách sú dôležité tieto otázky:

- charakter fúzie,
- príčiny fúzie,
- ekonomická výhodnosť, priebeh a finančné vysporiadanie fúzie,
- ekonomické dôsledky fúzie.

16

Fúzie podnikov

Charakter fúzie:

Podľa zamerania (ako pri holdingu):

- horizontálna,
- vertikálna,
- konglomerátna.

Podľa formy:

- prevzatie,
- zlúčenie.

17

Fúzie podnikov

Príčiny fúzií:

Odvetvové:

- obmedzujúce,
- expanzívne.

Podnikové

- výrobného a organizačného charakteru,
- finančného charakteru.

18

Fúzie podnikov

Ekonomická výhodnosť:

- kladný zisk z fúzie

$$Z_F = H_{AB} - (H_A + H_B)$$

19

Fúzie podnikov

Priebeh a finančné vysporiadanie:

Zlúčenie

- súhlas zúčastnených podnikov,
- ohodnotenie zlučovaných podnikov,
- určenie podielu vlastníkov na ZI zlúčeného podniku.

Náklady zlúčenia sú zvyčajne nižšie ako pri iných formách fúzií.

20

Fúzie podnikov

Priebeh a finančné vysporiadanie:

Prevzatie

- preberajúci podnik zostáva zachovaný ako samostatný ekonomický a právny subjekt,
- preberaný podnik formálne zaniká, stráca právnu subjektivitu a ekonomicky sa integruje do preberajúceho podniku

Prevzatie môže byť:

- priateľské,
- nepriateľské.

21

Fúzie podnikov

Priebeh a finančné vysporiadanie:

Prevzatie možno vysporiadať:

- peniazmi,
- akciami preberajúcej spoločnosti,
- obligáciami preberajúcej spoločnosti,
- kombinácia predchádzajúcich spôsobov.

22

Fúzie podnikov

Ekonomické dôsledky fúzie

Hodnotí sa:

- zmena ziskovosti spojeného celku v porovnaní so ziskovosťou spoločností pred fúziou,
- vývoj kurzu akcií spojenej spoločnosti.

23

Finančné otázky krízového riadenia a zániku podniku

prednáška z podnikových financií

Ing. Ľudovít Šrenkel, PhD.
Ing. Marián Smorada, PhD.

24

Štruktúra prednášky

- príčiny a stupne finančných ťažkostí,
- neformálne postupy krízového manažmentu,
- krízový manažment pod dohľadom súdu,
- finančné otázky likvidácie podniku.

25

Príčiny a stupne finančných ťažkostí

Finančné problémy:

- nedostatočná ziskovosť,
- relatívna nelikvidnosť,
- absolútna nelikvidnosť (insolvenca, predĺženie).

Opatrenia:

- neformálne,
- formálne.

26

Neformálne postupy krízového manažmentu

Podľa závažnosti riešených problémov:

- konsolidácia,
- sanácia,
- mimosúdne vyrovnanie.

27

Neformálne postupy krízového manažmentu

Konsolidácia

- vnútorné ozdravenie podniku s cieľom prekonať nedostatočnú ziskovosť alebo jeho dočasnú platobnú neschopnosť.

Postup:

1. analýza vývoja podniku (FEA),
2. odhaľovanie príčin (ohnísk) ťažkostí,
3. návrhy na riešenie,
4. realizácia konsolidačného procesu.

28

Neformálne postupy krízového manažmentu

Konsolidácia

- Opatrenia môžu byť zamerané na okruhy aktivít:
- stabilizácia resp. zvyšovanie podnikového obratu,
 - znižovanie nákladov,
 - opatrenia v oblasti financií.

29

Neformálne postupy krízového manažmentu

Sanácia

- súbor opatrení zameraných na prekonanie dlhšie trvajúcej stratovosti podniku.
- základným cieľom je **zachrániť podnik pred likvidáciou**.

30

Neformálne postupy krízového manažmentu

Sanácia

Čiastkové ciele sanačného programu:

- ponechať najviac životaschopné časti podniku,
- získať pohotovú peňažnú prostriedky,
- vytvoriť časový priestor na realizáciu sanácie,
- snaha o radikálne minimalizovanie nákladov,
- presvedčanie obch. partnerov a banky,
- získavať ďalšie zdroje financovania,
- stabilizovať ziskovosť a štartovať rast podniku.

31

Neformálne postupy krízového manažmentu

Sanácia

Formy sanácie z finančného hľadiska:

- čistá sanácia,
- sanácia získaním nových prostriedkov od vlastníkov,
- sanácia úpravou záväzkov voči veriteľom,
- zníženie kapitálu viazaného v podniku s jeho následným zvýšením.

32

Neformálne postupy krízového manažmentu

Mimosúdne vyrovnanie

- dohoda so všetkými veriteľmi o čiastočnej úhrade ich pohľadávok voči podniku vo finančných ťažkostiach. Percento úhrady je tiež vecou dohody.
- veritelia budú súhlasiť vtedy, ak pri riešení so zásahom súdu formou konkurzu by mohli očakávať ešte nižšie percento úhrady svojich pohľadávok a v podstatne neskoršom termíne.

33

Krízový manažment pod dohľadom súdu

Môže mať formu

- konkurzu,
- reštrukturalizácie.

(oboje upravuje zákon 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov)

34

Krízový manažment pod dohľadom súdu

Konkurz

- je súdom riadený likvidačný proces, v ktorom sa rieši dlžníkov úpadok, a to speňažením jeho majetku a kolektívnym uspokojením jeho veriteľov.

Návrh na vyhlásenie konkurzu môže podať:

- dlžník,
- veriteľ,
- likvidátor,
- alebo iná osoba oprávnená zákonom.

35

Krízový manažment pod dohľadom súdu

Konkurz

Štádia konkurzu:

1. podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu,
2. zverejnenie uznesenia súdu o začatí konkurzného konania v Obchodnom vestníku,
3. vyhlásenie konkurzu.

36

Krízový manažment pod dohľadom súdu

Konkurz

Osoby v konkurznom konaní:

- sudca,
- správca konkurznej podstaty,
- dlžník,
- veritelia:
 - veritelia pohľadávok proti podstate,
 - ostatní veritelia:
 - zabezpečení,
 - nezabezpečení.

37

Krízový manažment pod dohľadom súdu

Konkurz

Do konkurznej podstaty patrí:

- majetok, ktorý patril úpadcovi v čase vyhlásenia konkurzu,
- majetok, ktorý úpadca nadobudol počas konkurzu,
- majetok, ktorý zabezpečuje úpadcove záväzky,
- iný majetok, o ktorom to ustanovuje zákon.

38

Krízový manažment pod dohľadom súdu

Konkurz

Poradie uspokojených veriteľov zo všeobecnej konkurznej podstaty:

1. náklady súvisiace s konkurzom (o. i. odmena správcu konkurznej podstaty),
2. mzdy zamestnancov,
3. pohľadávky na daniach a poistnom,
4. ostatné pohľadávky.

39

Krízový manažment pod dohľadom súdu

Reštrukturalizácia

- je nelikvidačné súdne konanie, v ktorom sa rieši úpadok alebo hroziaci úpadok dlžníka s cieľom kolektívne uspokojiť veriteľov a to spôsobom dohodnutým v reštrukturalizačnom pláne.

40

Krízový manažment pod dohľadom súdu

Reštrukturalizácia

Štádia reštrukturalizácie:

1. poverenie sprácu vypracovaním reštrukt. posudku,
2. podanie návrhu na povolenie reštrukt. na základe kladného reštrukt. posudku,
3. súdne začatie reštrukt. konania,
4. súdne povolenie reštrukturalizácie,
5. zavedenie dozornej správy na účely dohľadu nad plnením reštrukt. plánu,
6. konverzia.

41

Krízový manažment pod dohľadom súdu

Reštrukturalizácia

Metódy reštrukturalizácie (nie sú obmedzené zákonom):

- reštrukturalizácia záväzkov,
- prevod podniku alebo jeho časti na inú osobu,
- kapitalizácia pohľadávok,
- pokračovanie v prevádzkovaní na účel jeho výhodnejšieho predaja v budúcnosti,
- fúzia, rozdelenie alebo transformácia, príp. zmena právnej formy,
- prevod majetku vrátane prevodu zaťaženého majetku,
- zmena akcionárskej štruktúry.

42

Finančné otázky likvidácie podniku

Hľadiská likvidácie:

1. podľa vplyvu na podnikateľskú činnosť:
 - formálna likvidácia,
 - vecná likvidácia,
2. z hľadiska rozsahu:
 - čiastočná,
 - úplná,
3. podľa toho, kto dáva impulz na likvidáciu:
 - dobrovoľná,
 - nútená.

43

Ďakujeme za pozornosť

ludovit.srenkel@euba.sk
marian.smorada@euba.sk

44